

II Vergelijking oefeningen voor klas 6 en klas 7

In Werkmap 1 (Aardrijkskunde voor klas 6, I) van deze serie zijn in het kader van klimatologie ook een heel aantal beweging- en voorstellingsoefeningen opgenomen. In die tijd was er nog geen sprake van een speciale Werkmap voor klas 7 die speciaal aan deze sterrenbewegingen gewijd zou worden. Die map is er nu wel en daarom is het goed een opmerking vooraf te maken over het verschil tussen klas 6 en 7.

De 6^e klas is natuurlijk voorbereidend voor klas 7. Daar komt de Sterrenkunde uitgebreid aan bod, maar in klas 6 staan thema's als het weer, de atmosfeer en de klimaten centraal. Vooral bij de klimaten komt de eerste 'Sterrenkunde' om de hoek kijken. Die klimaten hebben van doen met de verschillende zonnestanden. De aarde als geheel staat daar centraal, tussen noord en zuid. De kinderen verbinden zich met de aarde en krijgen er zodanig over verteld dat zij zich heel concreet kunnen voorstellen hoe het er in de verschillende klimaatzones uitziet en hoe de mensen daar leven. Daar hoort ook de zon bij met de lange schaduwen in de poolstreken en korte schaduwen in de tropische zone. Met exacte fantasie proberen ze zich daar in te leven. Daartoe kunnen bewegingsoefeningen over de zon gebruikt worden. (Uit oefening C en D)

In de 7de klas gaat het niet meer om de aarde maar om de verhouding van de aarde tot de gehele kosmos. Daar is het vak Sterrenkunde bovendien verbonden met de geschiedenis over de ontwikkeling van ons wereldstelsel vanaf de Grieken tot Kepler en Newton. De kinderen denken na over de plaats van de mens in het wereldal en leren samenhangen te zien en te denken. Hun wereld verwijdt zich tot in het oneindige en ze zoeken daar houvast in met hun oriënteringsvermogen, elke keer weer opnieuw. Dat vraagt de sterrenhemel van ons mensen: steeds weer opnieuw een bekend punt opzoeken (bijvoorbeeld de poolster of Orion) om van daaruit de gehele sterrenhemel (het zichtbare deel en het onzichtbare deel) op te bouwen. Dat is een denkproces: waarbij samenhangen gezocht worden en steeds grotere verbanden tussen de waargenomen feiten worden gevonden. Het gaat er hier om in een voortdurend innerlijke beweging geconcentreerd staande te blijven. Dat oefenen wij in feite met de 7^e klassers in concrete zin als wij sterrenbewegingsoefeningen doen. Wij verbinden de waarnemingen aan de hemel met de denkbewegingen, zodat geen abstractie ontstaat, maar een werkelijkheid waar de kinderen zich door omgeven voelen. Geocentrisch, want dat is de beste manier om aan te sluiten bij de waarnemingen en daarmee gedachten te verbinden. In G gaan wij in op het heliocentrisch wereldbeeld, waardoor de kinderen merken dat er verschillende denkrichtingen zijn.

Als je al verschillende oefeningen in de 6de klas gedaan hebt worden zij weer opgehaald in de 7de klas maar nu in een ander verband. Als de sterrenkunde de juiste plaats krijgt in het leerplan zullen de kinderen door dit vak een duidelijke innerlijke sprong kunnen maken!